

Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaava / Valmisteluvaiheen palaute ja kaavoittajan vastine

KH 17.02.2020 § 30

Energiequelle Oy on jättänyt kaavoitusaloitteen Äänekosken kaupungille tuulivoimaosayleiskaavan laatimisesta Äänekosken Konginkankaan Liimattalan alueelle. Yhtiön tavoitteena on tutkia mahdollisuutta rakentaa enintään 9 tuulivoimalaa. Suunnitteilla olevien tuulivoimaloiden tornien napakorkeus on noin 160-190 metriä ja roottorin halkaisija noin 160-190 metriä. Voimaloiden kokonaiskorkeus on kuitenkin enintään 270 metriä. Tuulivoimaloiden yksikköteho on noin 4-5 MW kuitenkin niin, että tuulipuiston kokonaisteho on alle 45 MW.

Energiequelle Oy:n kaavoitusaloitteessa on esitetty alustava suunnittelualueen raja. Kaavoitettava alue on metsäyhtiöiden, yritysten sekä yksityisten maanomistajien omistuksessa. Yhtiö vastaa tarvittavista maanvuokrasopimuksista sekä niiden laadinnasta. Yhtiö on alustavasti solminut maanvuokrasopimuksen osan maanomistajien kanssa ja tulee tarjoamaan sopimusta kaikille niille, joiden kiinteistöt sijaitsevat laadittavan osayleiskaavan alueen sisällä.

Maanvuokrasopimusten merkitys on tärkeää erityisesti tuulivoimaloiden meluhaitta-alueella (40 dB). Kaavaprosessin edetessä tarkistetaan, onko hankkeen osalta tarvetta laatia lisää maanvuokrasopimuksia tai voimaloiden haitta-alueita koskevia sopimuksia. Sopimustilanne tarkistetaan myös ennen tuulivoimaosayleiskaavan hyväksymistä.

Tuulivoimaloiden yksityiskohtainen sijoittelu tarkastellaan kaavoitusprosessin avulla ja siten kaava-alueen raja on tässä vaiheessa yleispiirteinen ja tarkentuu kaavoitusprosessin aikana.

Kaavoitettavaksi esitetty alue on pääosin metsätalouskäytössä. Tuulivoimahankkeen ympäristövaikutukset arvioidaan kaavoituksen yhteydessä. Keski-Suomen ELY-keskus on 2.12.2019 antamassaan päätöksessä ympäristövaikutusten arviointimenettelyn soveltamisesta (KESELY/946/2019) päättänyt, ettei Äänekosken Liimattalan tuulivoimahankkeeseen sovelleta lakia ympäristövaikutusten arvioinnista (YVAL 252/2017).

Osayleiskaava laaditaan MRL 77 a §:n mukaisena yleiskaavana, jolloin yleiskaavaa voidaan käyttää suoraan tuulivoimaloiden rakennusluvan perusteena.

Tuulipuiston rakentaminen ja huolto vaativat todennäköisesti tieinfran parannuksia ja uusien teiden rakentamista suunnittelualueella. Energiequelle Oy vastaa kaikista rakentamisen kustannuksista (myös tieinfran parannus- ja rakennuskustannuksista) sekä vaadittavien lupien hakemisesta kaavoitussopimuksen mukaisesti. Suunnittelualueesta tehdyn ympäristöselvityksen mukaan tuulivoimalat on tarkoitus liittää maakaapelein alueen länsipuolella kulkevan Elenian 110 kV linjan varrelle rakennettavalle uudelle sähköasemalle.

Kaavoitettavaksi esitetyllä suunnittelualueella on voimassa Äänekosken kaupunginvaltuuston 3.11.2008 hyväksymä strateginen oikeusvaikutukseton Äänekosken rakenneyleiskaava 2016. Strategian päivitys on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 10.3.2014.

Osa suunnittelualueella sijaitsevista lammista ja järvistä kuuluvat oikeusvaikutteiseen Äänekosken rantayleiskaavaan, joka on hyväksytty Äänekosken kaupunginvaltuustossa 10.12.2012 §84 . Näitä ovat Niemislampi ja Ruuhilampi suunnittelualueen länsiosassa ja Huosiasjärvi suunnittelualueen kaakkoisosassa. Huosiasjärvelle on osoitettu kaksi rakennuspaikka, joista toinen on toteutunut ja toinen ei.

Kun alueelle laaditaan tuulivoimaosayleiskaava ja vesistö­rannat liitetään osaksi tuulivoimaosayleiskaavaa, vesistö­rantojen osalta on kyseessä rantayleiskaavan muutos. Mikäli rantayleiskaavan kaikkia rantarakennuspaikkoja ei voida tuulivoimapuiston takia osoittaa toteutettavina rantarakennusyksikköinä, Energiequelle Oy vastaa tarvittavien maanomistajakohtaisten korvaussopimusten laadinnasta ja myös maanomistajille maksettavista korvauksista.

Muilta osin suunnittelualue on osoitettu Äänekosken rantayleiskaavaan maa- ja metsätalousvaltaiseksi alueeksi.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kunnalla on mahdollisuus periä tuulivoimarakentamista ohjaavan yleiskaavan laadintaan ryhtyvältä MRL 77 c §:n perusteella kaavan laatimiskustannukset kokonaan tai osaksi. Kaavoituskustannuksista ja kaavaprosessin tavoitteista on laadittu erillinen kaavoituksen käynnistämistä ja yhteistyötä koskeva sopimus. Energiequelle Oy vastaa tuulivoimayleiskaavan laadintakustannuksista liitteenä olevan kaavoituksen käynnistämistä ja yhteistyötä koskevan sopimuksen mukaisesti.

Hankkeesta on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma.

Kaavan vireille saattamisen jälkeen seuraavaksi allekirjoitetaan kaavoitussopimus ja kaavatyö käynnistyy. Alustavan aikataulun mukaan Energiequelle Oy pyrkii saamaan kaavaluonnoksen nähtäville ennen kesälomakauden 2020 alkua ja kaavaehdotuksen yleisesti nähtäville vuoden 2021 aikana.

Kaupungin ja Energiequelle Oy:n väliseen sopimusjärjestelyyn kuuluu myös valtiontukia koskeva tarkastelu siten kuin liitteenä olevassa kaavoitussopimusehdotuksessa esitetään. Suoritetun tarkastelun perusteella kaavoitussopimus ja siinä tarkoitettu kaupungin toiminta eivät perusta valtiontukea Energiequelle Oy:lle tai muulle sopimuksen osapuolelle.

(Valmistelija kaavasuunnittelija Antti Kumpula, puh. 0400 115 241)

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus:

- 1) päättää, että Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaava saatetaan vireille;
- 2) hyväksyy kaavoitussopimuksen tekemisen kaupungin ja Energiequelle Oy:n kesken liitteenä olevan ehdotuksen mukaisesti; ja
- 3) määrää kaupunginjohtajan ja hallintojohtajan allekirjoittamaan kaavoitussopimuksen kaupungin puolelta sekä oikeuttaa heidät hyväksymään sopimukseen ennen allekirjoitusta mahdollisesti tehtävät teknisluontoiset tarkistukset.

Päätös:

Keskustelun kuluessa Lauri Lax esitti, että Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaavaa ei saateta vireille eikä kaavoitussopimusta Energiequelle Oy:n kanssa hyväksytä.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaupunginjohtajan ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota ei kuitenkaan ole kannatettu, joten se raukeaa.

Puheenjohtaja totesi kaupunginjohtajan ehdotuksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi.

Lauri Lax jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Rolf Nyholm totesi olevansa esteellinen (yhteisöjäävi; Keski-Suomen liiton hallituksen jäsen) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

KH 15.6.2020 § 152

Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaluonnos on valmistunut.

Kaava-alueen raja-alue on muuttunut kaavan vireilletulon jälkeen: suunnittelualue on muutettu niin, että se pitää sisällään tuulivoimaloista tehdyn melumallinnuksen 40 dB:n rajavyöhykkeen. Muutoksen myötä suunnittelualue on pienentynyt idästä ja laajentunut hieman pohjoisesta, etelästä ja lännestä. Kaava-alueen koko kaavaluonnoksessa on noin 12 km².

Osayleiskaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelma on asetettu nähtäville 19.2.2020. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta on saatu yhteensä neljä mielipidettä. Kaavoittajan vastineet palautteisiin löytyvät aineiston liitteenä.

Aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu on järjestetty etäyhteydellä 28.5.2020.

ELY-keskuksen sekä kaavakonsultin kesken on järjestetty myös työneuvottelu 31.3.2020.

Nyt valmistuneessa kaavaluonnoksessa on osoitettu sijoittumispaikat kaikkiaan 9 tuulivoimalalle, joiden enimmäiskorkeus saa olla maanpinnasta enintään 270 metriä. Kaavaluonnos pitää sisällään muun muassa alueiden pääkäyttötarkoituserkinnät, tuulivoimaloiden sijoittumisalueet sekä ohjeelliset tuulivoimaloiden paikat.

Lisäksi kaavassa on osoitettu tuulivoimaloita yhdistävät ohjeelliset tieyhteydet ja maakaapeloinnit sekä nykyiset merkittävästi parannettavat tieyhteydet ja maakaapeloinnit. Kaavakartta sisältää myös ohjeellisen merkinnän sähköverkkoon liittymistä varten tarvittavan muuntoasema paikasta. Sen kautta tuulivoimapuisto on suunniteltu liitettäväksi suunnittelualueen länsipuolella kulkevaan Elenian 110kV:n sähkölinjaan.

Valtaosa suunnittelualueesta on osoitettu maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M-5), joka on varattu pääasiassa metsätaloutta varten. Tuulivoimaloiden rakennusalat on merkitty sitovilla merkinnöillä M-5 alueelle.

Lisäksi suunnittelualueella on osoitettu kaksi vesialuetta (W) ja yksi luonnonsuojelualue (SL), joka on osa maakuntakaavassa merkittyä kaava-alueen ulkopuolista luonnonsuojelualueita.

Osayleiskaavaluonnoksen yleismääräysten mukaan kaava laaditaan osayleiskaavana, joka toimii rakennusluvan myöntämisen perusteena tuulivoimaloiden alueilla. Yleismääräysten mukaan alueen suunnittelussa ja toteuttamisessa on otettava huomioon valtioneuvoston asetus tuulivoimaloiden ulkomelutasojen ohjearvoista (1107/2015) sekä asumisterveysasetuksen (545/2015) melutason toimenpiderajat sisätiloissa. Ennen rakennusluvan myöntämistä on varmistettava, etteivät ohjearvot ylitä.

Yleismääräyksillä veloitetaan huomioimaan myös Puolustusvoimien toiminnan häiriöttömyys. Lisäksi yleismääräyksissä tuulivoimatoimija veloitetaan tuulivoimaloiden käytön päätyttyä purkamaan voimalat rakennusvalvonnan määräämässä kohtuullisessa ajassa ja ennallistamaan rakennuspaikka ympäristöineen suunnitelman mukaisesti.

Osayleiskaavan kaavaluonnosta varten on tehty luontoselvitys (liito-oravat, lepakot, linnusto, kasvillisuus- ja luontotyytit), muinaisjäännösinventointi, näkyvyysanalyysi, meluselvitys, välkeselvitys sekä muuttolintuselvitys.

Luontoselvitysten perusteella kaavaluonnokseen on merkitty kaksi luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeää aluetta, joilla sijaitsee luontodirektiivin liitteen IV (a) eläinlajin lisääntymis- ja levähdyspaikka ja, jonka hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 49 § perusteella kielletty.

Näkyvyysanalyysin perusteella tuulivoimaloiden vaikutus alle kolmen kilometrin etäisyydellä arvioidaan olevan enintään keskisuuri ja Liimattalan maisema-alueella kohtalainen. Kaavaluonnoksen

selostukseen sisältyvän vaikutusten arvioinnin mukaan tuulivoimapuiston maisemavaikutukset voivat olla Liimattalan maisema-alueella merkittävydeltään enintään kohtalaisen kielteisiä.

Valmistelija

kaavasuunnittelija Antti Kumpula, 0400 115 241

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus:

- 1) päättää hyväksyä kaavoittajan vastineen, joka koskee osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta jätettyjä palautteita;
- 2) päättää, että Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmisteluvaiheen kuuleminen järjestetään 1.6.2020 päivätyn kartan perusteella; ja
- 3) pyytää kaavaluonnoksesta lausunnot tekniseltä lautakunnalta, ympäristölautakunnalta, Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Keski-Suomen liitolta, Keski-Suomen museolta, Keski-Suomen pelastuslaitokselta, Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta (Tukes), Äänekosken Energia Oy:ltä, Finavialta, Fingrid Oyj:ltä, Digita Oy:ltä, Liikenne- ja viestintävirasto Traficomilta, Luonnonvarakeskukselta, Metsähallitukselta, Metsäkeskus Keski-Suomelta, Saarijärven kaupungilta, Puolustusvoimilta, Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitokselta, Suomen Erillisverkot Oy:ltä (Virve), Suomen Turvallisuusverkko Oy:ltä (STUVE Oy), Viestintävirasto Ficoralta ja Väylävirastolta.

Päätös

Keskustelun kuluessa Lauri Lax esitti, että Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmistelua ei jatketa.

Puheenjohtaja totesi, että keskustelun kuluessa on tehty kaupunginjohtajan ehdotuksesta poikkeava ehdotus, jota ei kuitenkaan ole kannatettu, joten se raukeaa.

Puheenjohtaja totesi kaupunginjohtajan ehdotuksen tulleen kaupunginhallituksen päätökseksi.

Lauri Lax jätti päätökseen eriävän mielipiteen.

Rolf Nyholm totesi olevansa esteellinen (yhteisöjäävi; Keski-Suomen liiton hallituksen jäsen) ja poistui kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

KH 01.02.2021
559/10.02.02/2020

Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaavan valmisteluaineisto pidettiin yleisesti nähtävillä 24.6.-14.8.2020 välisen ajan. Valmisteluaineistosta saatiin 16 lausuntoa ja 30 mielipidettä. Lausunnoissa ja mielipiteissä nousi suurimmaksi tarkasteltavaksi asiaksi tuulivoimaloiden vaikutukset maisemaan. Maisemavaikutusten lisäksi mielipiteissä tuotiin laajasti esille huoli

tuulivoimaloiden tuottamasta melusta sekä mahdollisesta vaarasta pohjaveden pilaantumiselle. Luontoselvitysten riittävyttä kyseenalaistettiin monessa palautteessa. Palautteesta on laadittu kaavoittajan vastine kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Runsaasta palautteesta johtuen järjestettiin Liimattalan tuulivoimapuiston osayleiskaavahankkeesta kaupunginvaltuutetuille iltakoulu 18.1.2021, jossa käsiteltiin palautteessa esiin nostettuja teemoja.

Valmistelija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, puh. 020 632 2035
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus: <ol style="list-style-type: none"> 1) päättää hyväksyä kaavoittajan vastineen kaavan valmisteluvaiheen aikana saadusta palautteesta; ja 2) päättää, että kaavaehdotuksen valmistelussa tulee tarkastella tuulivoimalan rakennuspaikan sijaintia 2 kilometrin etäisyydelle asuinrakennuksista. Perusteluna nähdään, että tuulivoimalan sijainnin tarkastelulla voidaan paremmin huomioida vaikutukset maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle. -----
KH 06.09.2021 § 259 559/10.02.02/2020	1.2.2021 pidetyssä kokouksessa kaupunginhallitus päätti jättää pöydälle asian käsittelyn kaavoittajan laatimasta vastineesta. Kaavoittajan vastine on laadittu kaavan valmisteluaineistosta saadusta palautteesta.
Valmistelija	Kaavoituspäällikkö Nina Marjoniemi, puh. 020 632 2035
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Tuononen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus: <ol style="list-style-type: none"> 1) päättää hyväksyä kaavoittajan vastineen kaavan valmisteluvaiheen aikana saadusta palautteesta; ja 2) päättää, että kaavaehdotuksen valmistelussa tulee tarkastella tuulivoimalan rakennuspaikan sijaintia 2 kilometrin etäisyydelle asuinrakennuksista. Perusteluna nähdään, että tuulivoimalan sijainnin tarkastelulla voidaan paremmin huomioida vaikutukset maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen.
Päätös	Hyväksyttiin.
